

Fauna motýlů (Lepidoptera) Hradce Králové
Lepidopteran fauna of the Hradec Králové City

Jan VEVERKA, Hořovice 1214, 268 01, Česká rep.

Key words: faunistics, Lepidoptera, Eastern Bohemia

Abstract: Results of a survey of the lepidopteran fauna on the cadastre of the Hradec Králové City (Eastern Bohemia, Czech Republic) are presented. Altogether, 28 families and 235 species have been recorded. Most species have been recorded in the families Noctuidae (64 species) and Geometridae (61 species). Some localities are briefly commented.

During the survey, some rare and remarkable species were found. *Hyphoraia aulica* is a rare and local tiger-moth. *Apatura iris* (Purple Emperor) and *Limenitis populi* (Poplar Admiral) are very beautiful nymphalids. They are typical for stable and clean landscape.

ÚVOD

Příspěvek sumarizuje výsledky průzkumu fauny motýlů města Hradce Králové a jeho nejbližšího okolí. Zatímco publikací o inventarizaci organismů přírodovědecky hodnotných oblastí je velké množství, údajů o fauně velkých měst není příliš mnoho. Tento příspěvek si klade za cíl znalosti v této oblasti obohatit. Intenzivní celoroční výzkum byl v prováděn v průběhu autorových vysokoškolských studií v letech 1991-96, výsledky jsou doplněny ještě o několik druhů nalezených při jednotlivých návštěvách v letech 1997-98.

MATERIÁL A METODIKA

Při sběru imag aktivních ve dne bylo využíváno metod individuálního sběru, nokturnální druhy byly sbírány převážně na světlo (včetně pouličního osvětlení a výkladních skříní uvnitř města) a u kvetoucích rostlin. Pozornost byla věnována též sběru vývojových stadií, některé druhy byly pozorovány pouze ve formě housenek nebo kukel.

K determinaci a čerpání základních údajů o bionomii jednotlivých druhů byla využívána zejména díla těchto autorů: KOCH (1954, 1958, 1961), KOMÁREK et TYKAČ (1949), NOVÁK (1980), SCHWARZ (1948, 1949, 1953). Nomenklatura v přehledu zjištěných druhů je uvedena dle Katalogu motýlů (Lepidoptera) Čech (NOVÁK et al., 1997). Česká nomenklatura je užívána dle publikace Česká jména motýlů (NOVÁK et al., 1992).

Determinace byla prováděna autorem, dokladové exempláře jsou deponovány rovněž ve sbírce autora, výjimky jsou uvedeny u jednotlivých nálezů v přehledu zjištěných druhů.

CHARAKTERISTIKA SLEDOVANÉ OBLASTI

Katastr Hradce Králové zasahuje do čtyř mapových polí - 5760, 5761, 5860 a 5861 (PRUNER & MÍKA, 1996).

Obecná charakteristika dle WAGNEROVÉ (1991-93):

Nadmořská výška Hradce Králové je 226 m. n. m. na soutoku Labe a Orlice, nadmořská výška Nového Hradce Králové se pohybuje v rozmezí 265-285 m. n. m.

Z geomorfologického hlediska je základním prvkem tzv. parovina, bohatě mělce členěná, s převládajícími plošinami, širokými

mísovitými sníženinami a zaoblenými pahorky. Území Hradce Králové spadá do oblasti teplé a mírně teplé. Oblast teplá je v okolí města a je mírně suchým okrskem s mírnou zimou. Fytogeograficky Hradecko náleží do oblasti středoevropské lesní flóry (tzv. Hercynicum).

KOMENTÁŘ K JEDNOTLIVÝM LOKALITÁM

- 1) Na Plachtě: bezesporu nejhodnotnější zkoumaná lokalita, která byla již podrobena podrobnému průzkumu (MIKÁT & MARŠÍK, 1997). Území představuje širokospektrovou mozaiku zcela odlišných společenstev, od mokřadů, přes vřesoviště a travnaté plochy, až po obnažená, erodovaná i ruderalní stanoviště. Autor v tomto příspěvku potvrzuje řadu nálezů publikovaných MIKÁTEM a MARŠÍKEM (1997), ale uvádí i několik dalších, pro lokalitu nových druhů (viz poznámky v přehledu zjištěných druhů).
 - 2) Moravské Předměstí: řada sběrů byla prováděna v areálu vysokoškolských kolejí Pedagogické fakulty, který bezprostředně souvisí s rodinnou zástavbou a zahradami v Malšovicích. Výsledky průzkumu potvrzují vysoký význam městské zeleně, neboť i v prostředí velkoměstského sídliště zde byla prokázána řada pozoruhodných druhů. Jako zajímavost lze uvést i poměrně vysoké procento nálezů v osvětlených podchodech u zastávek městské hromadné dopravy, kde byla při nočních pochůzkách pozorována řada druhů motýlů (např. *Endromis versicolora*, *Ptilodon capucina*, *Rhyacia simulans*).
 - 3) Nový Hradec Králové: nálezy pocházejí především z okolí lesního rybníku "U kříže" v komplexu Novohradeckých lesů.
 - 4) Lesní hřbitov: řada zajímavých druhů sušších stanovišť, především v okolí silnice "Hradečnice" směrem k rozcestí "Vlčí jámy".
 - 5) Rybník Výskyt: nachází se v lesním komplexu jihovýchodním směrem od města, po lesní cestě odtud lze pokračovat k lučním ekosystémům v místech nazývaných "U Mazury" a dále k tůňkám poblíž odkrytů písku u Černé stráně - co do bohatství nálezů velmi pozoruhodná lokalita (např. *Hyphoraia aulica*, *Phyllodesma tremulifolium*).
 - 6) Biřička: vodní nádrž, s výjimkou severní strany obkroužena lesními porosty.
 - 7) Třebeš: porosty pobřeží Labe a chatková kolonie za areálem Fakultní nemocnice.
 - 8) Fortna: křovinatý a stromový porost táhnoucí se od stejnojmenné zastávky MHD podél řeky Orlice k Všesportovnímu stadiónu v Malšovicích.
- V přehledu zjištěných druhů jsou lokality uváděny pod výše uvedenými čísly. Další lokality přinesly jen sporadické nálezy a jsou blíže označeny přímo v přehledu zjištěných druhů.

PŘEHLED ZJIŠTĚNÝCH DRUHŮ

Za názvem druhu jsou uvedeny jednotlivé lokality, na nichž byl druh sledován. Druhy označené "observ." byly pouze pozorovány. Blíže neoznačené nebo nekomentované údaje pocházejí od autora příspěvku. Význačné nálezy jsou komentovány přímo v textu.

Hepialidae

Hepialus sylvinus (Linnaeus, 1761) - 2

Adelidae

Nematopogon swammerdamellus (Linnaeus, 1758) - 3

Adela degeerella (Linnaeus, 1758) - 8

Adela reaumurella (Linnaeus, 1758) - 1

Pozn.: Druh z lokality "Na Plachtě" dosud neuváděn, autorem sbírán 1 ex. 23.IV.1995.

Incurvariidae

Incurvaria masculella (Denis et Schiffermüller, 1775) - 1 (observ.)

Pozn.: Druh z lokality "Na Plachtě" dosud neuváděn, autorem pozorován 1 ex. 7.IV.1994.

Lampronia capitella (Clerck, 1759) - 3

Psychidae

Psyche casta (Pallas, 1767) - 3, 4, 6

Canephora hirsuta (Poda, 1761) - 4, 5

Pozn.: Imago v přírodě nepozorováno, v letech 1992-96 každoročně nalézány kukly, několik dokladových exemplářů dopěstováno.

Tineidae

Trichophaga tapetzella (Linnaeus, 1758) - nám. Svobody, v budově Pedagogické fakulty

Tineola bisselliella (Hummel, 1823) - 2

Pozn.: Synantropní druh, pravidelně nalézán v prostorách VŠ kolejí Pedagogické fakulty.

Gracillariidae

Phyllonorycter kleemannellus (Fabricius, 1781) - 6

Yponomeutidae

Yponomeuta evonymellus (Linnaeus, 1758) - 7 (observ.)

Oecophoridae

Semioscopis avellanella (Hübner, 1793) - 1 (observ.)

Pozn.: Druh z lokality "Na Plachtě" dosud neuváděn, 1 ex. 12.III.1992 observ., 1 ex. 18.III.1992 observ.

Agonopterix arenella (Denis et Schiffermüller, 1775) - 1

Pozn.: Druh z lokality "Na Plachtě" dosud neuváděn, 1 ex. sbírán autorem 1.IV.1993.

Diurnea fagella (Denis et Schiffermüller, 1775) - 1 (observ.)

Pozn.: Druh z lokality "Na Plachtě" dosud neuváděn, autorem v období 1992-96 pravidelně každoročně pozorován.

Cossidae

Zeuzera pyrina (Linnaeus, 1761) - 2 (observ.)

Sesiidae

Sesia apiformis (Clerck, 1759) - 1, 3

Synanthedon spheciformis (Denis et Schiffermüller, 1775) - 1

Pozn.: Druh z lokality "Na Plachtě" dosud neuváděn, 1 ex. 26.V.1994, HRUŠKA lgt., det. et coll.

Synanthedon vespiformis (Linnaeus, 1761) - 3

Synanthedon myopaeformis (Borkhausen, 1789) - 1

Pozn.: Druh z lokality "Na Plachtě" dosud neuváděn,
autorem sbírán 1 ex. 29.V.1994.

Tortricidae

Eulia ministrana (Linnaeus, 1758) - 4

Cnephasia asseclana (Denis et Schiffermüller,
1775) - 4 (observ.)

Tortrix viridana (Linnaeus, 1758) - 4, 6 (observ.)

Acleris laterana (Fabricius, 1794) - 1, 3

Pozn.: Druh z lokality "Na Plachtě" dosud neuváděn, autorem zde
sbírán 1 ex. 21.IX.1993.

Olethreutes arcuellus (Clerck, 1759) - 6

Olethreutes lacunanus (Denis et Schiffermüller, 1775) - 7

Ancylis laetana (Fabricius, 1775) - 6 (observ.)

Pterophoridae

Stenoptilia pterodactyla (Linnaeus, 1761) - 1, 2, 3, 6, 8

Pozn.: Druh z lokality "Na Plachtě" dosud neuváděn,
autorem sbírán 1 ex. 23.II.1994.

Crambidae

Elophila nymphaeata (Linnaeus, 1758) - 1

Pozn.: Druh z lokality "Na Plachtě" dosud neuváděn,
autorem sbírány 2 ex. 26.V.1993 a 5 ex. 4.VI.1996.

Crambus pratellus (Linnaeus, 1758) - 1, 3, 5 (observ.)

Pozn.: Druh z lokality "Na Plachtě" dosud neuváděn, autorem zde v
období 1992-98 pravidelně každoročně pozorován.

Pyrausta aurata (Scopoli, 1763) - 1, 7

Pozn.: Druh z lokality "Na Plachtě" dosud neuváděn, autorem zde
sbírán 1 ex. 26.V.1993.

Pyrausta cingulata (Linnaeus, 1758) - 1

Pozn.: Druh z lokality "Na Plachtě" dosud neuváděn, autorem zde
sbírán 1 ex. 26.V.1994.

Sitochroa verticalis (Linnaeus, 1758) - 1, 2

Pozn.: Druh z lokality "Na Plachtě" dosud neuváděn, autorem zde
sbírány 2 ex. 26.V.1994.

Eurrhyncha hortulata (Linnaeus, 1758) - 2

Lasiocampidae

Poecilocampa populi (Linnaeus, 1758) - 8 (observ.)

Malacosoma neustria (Linnaeus, 1758) - 3, 5, Císařská studánka

Macrothylacia rubi (Linnaeus, 1758) - 1, 3, 4

Dendrolimus pini (Linnaeus, 1758) - 2

Euthrix potatoria (Linnaeus, 1758) - 1

Phyllodesma tremulifolium (Hübner, 1810) - 5

Pozn.: MIKÁT & MARŠÍK (1997) hodnotí výskyt na Hradecku jako
častější v roce 1996. Autor sbíral 1 ex. v lokalitě "U Mazury"
25.V.1995.

Endromidae

Endromis versicolora (Linnaeus, 1758) - 1, 2, 4

Sphingidae

Agrius convolvuli (Linnaeus, 1758) - 2 (observ.)

Sphinx pinastri Linnaeus 1758 - 1, 2, 3 (observ.)

Mimas tiliae (Linnaeus, 1758) - 2, 8

Laothoe populi (Linnaeus, 1758) - areál Fakultní nemocnice (observ.)
Macroglossum stellatarum (Linnaeus, 1758) - 2 (observ.)

Hesperiidae

Erynnis tages (Linnaeus, 1758) - 1, 6
Pyrgus malvae (Linnaeus, 1758) - 3 (observ.)
Carterocephalus palaemon (Pallas, 1771) - 1, 6, 7
Ochlodes venatus (Bremer & Grey, 1853) - 3 (observ.)

Papilionidae

Papilio machaon Linnaeus, 1758 - 1, 3, 5 (observ.)

Pieridae

Leptidea sinapis (Linnaeus, 1758) - 1
Pieris brassicae (Linnaeus, 1758) - na sledovaných lokalitách všeobecně rozšířen a hojný (observ.)
Pieris rapae (Linnaeus, 1758) - na sledovaných lokalitách všeobecně rozšířen a hojný (observ.)
Pieris napi (Linnaeus, 1758) - na sledovaných lokalitách všeobecně rozšířen a hojný (observ.)
Anthocharis cardamines (Linnaeus, 1758) - 1, 5, 6
Colias hyale (Linnaeus, 1758) - 1, 3, 5 (observ.)
Colias crocea (Fourcroy, 1785) - 1 (observ.)
Gonepteryx rhamni (Linnaeus, 1758) - na sledovaných lokalitách všeobecně rozšířen a hojný (observ.)

Nymphalidae

Apatura iris (Linnaeus, 1758) - 1 (observ.)
Pozn.: Druh z lokality "Na Plachtě" dosud neuváděn, autorem nalezena 1 housenka 29.V.1994, pro kontrolu determinace dopěstována, imago poté vypuštěno na původní lokalitě.
Limenitis populi (Linnaeus, 1758) - 1, 3, 8 (observ.)
Pozn.: Druh sledován pouze ve formě vývojových stadií, v případě lokalit "Biřička" a "Fortna" se jednalo o housenky (2, resp. 1 ex.), v lokalitě "Na Plachtě" nalezeny 2 kukly. Jedna housenka a jedna kukla byla pro kontrolu determinace dopěstována, imaga poté vypuštěna na původních lokalitách.
Nymphalis polychloros (Linnaeus, 1758) - 1, 3, 4
Nymphalis antiopa (Linnaeus, 1758) - 1, 3, 4 (observ.)
Inachis io (Linnaeus, 1758) - na sledovaných lokalitách všeobecně rozšířen a hojný (observ.)
Aglais urticae (Linnaeus, 1758) - 1, 2, 3, 5, 6
Vanessa atalanta (Linnaeus, 1758) - 1 (observ.)
Vanessa cardui (Linnaeus, 1758) - 3, 5 (observ.)
Polygonia c-album (Linnaeus, 1758) - na sledovaných lokalitách všeobecně rozšířen a hojný (observ.)
Araschnia levana (Linnaeus, 1758) - 1, 6
Issoria lathonia (Linnaeus, 1758) - 1, 3, 6, 7 (observ.)
Boloria selene (Denis et Schiffermüller, 1775) - 1
Melitaea athalia (Rottemburg, 1775) - 1, 3, 6, 7 (observ.)

Satyridae

Aphantopus hyperantus (Linnaeus, 1758) - 1, 3, 4 (observ.)
Coenonympha pamphilus (Linnaeus, 1758) - 1, 7

Pararge aegeria (Linnaeus, 1758) - 1, 3, 4 (observ.)
Lasiommata megera (Linnaeus, 1767) - 1, 3, 4 (observ.)

Lycaenidae

Lycaena phlaeas (Linnaeus, 1761) - 1 (observ.)
Lycaena virgaureae (Linnaeus, 1758) - 1
Lycaena tityrus (Poda, 1761) - 5, Svobodné Dvory
Callophrys rubi (Linnaeus, 1758) - 1, 3, 5
Celastrina argiolus (Linnaeus, 1758) - 1, 5
Aricia agestis (Denis et Schiffermüller, 1775) - nábřeží
Labe u Fakultní nemocnice
Pozn.: Dle MIKÁTA & MARŠÍKA (1997) z východních Čech
dosud zřejmě chybí recentní údaje. Autor sbíral 2 ex.
24.V.1993 na břehu Labe u areálu Fakultní nemocnice.
Polyommatus icarus (Rottemburg, 1775) - na
sledovaných lokalitách všeobecně rozšířen a hojný
(observ.)
Polyommatus coridon (Poda, 1761) - 1

Drepanidae

Drepana falcataria (Linnaeus, 1758) - 1, 4
Drepana curvatula (Borkhausen, 1790) - 6
Thyatira batis (Linnaeus, 1758) - 2
Achlya flavicornis (Linnaeus, 1758) - 4 (observ.)

Geometridae

Archiearis parthenias (Linnaeus, 1761) - 1, 5
Pozn.: Druh z lokality "Na Plachtě" dosud neuváděn, autorem zde
sbírán 1 ex. 22.III.1993.
Archiearis notha (Hübner, 1803) - 3
Alsophila aescularia (Denis et Schiffermüller, 1775) - 2, 3, 8
Alsophila aceraria (Denis et Schiffermüller, 1775) - 3
Geometra papilionaria Linnaeus, 1758 - 2
Chlorissa viridata (Linnaeus, 1758) - 1
Jodis putata (Linnaeus, 1758) - 4
Cyclophora albipunctata (Hufnagel, 1767) - 4, 7
Cyclophora punctaria (Linnaeus, 1758) - 2, 3, 7
Timandra comae Schmidt, 1931 - 1, 2, 6 (observ.)
Pozn.: Druh z lokality "Na Plachtě" dosud neuváděn, v
období 1992-96 zde autorem pravidelně každoročně
pozorován.
Scopula rubiginata (Hufnagel, 1767) - 1, 2
Idaea aversata (Linnaeus, 1758) - 5 (observ.)
Scotopteryx chenopodiata (Linnaeus, 1758) - 4, 7 (observ.)
Xanthorhoe ferrugata (Clerck, 1759) - 6 (observ.)
Xanthorhoe montanata (Denis et Schiffermüller, 1775) - 3, 4, 5
(observ.)
Xanthorhoe fluctuata (Linnaeus, 1758) - 2
Epirrhoe tristata (Linnaeus, 1758) - 4, 5 (observ.)
Epirrhoe alternata (Müller, 1764) - 2, 3 (observ.)
Mesoleuca albicillata (Linnaeus, 1758) - 3 (observ.)
Ecliptopera silaceata (Denis et Schiffermüller, 1775) - 1, 6
Thera variata (Denis et Schiffermüller, 1775) - 1,
3, 6 (observ.)
Thera juniperata (Linnaeus, 1758) - 2, 3
Rheumaptera hastata (Linnaeus, 1758) - 1, 4

Triphosa dubitata (Linnaeus, 1758) - 2
Epirrita dilutata (Denis et Schiffermüller, 1775) - 1, 3, 8
Epirrita autumnata (Borkhausen, 1794) - 1, 3
Operophtera brumata (Linnaeus, 1758) - 2, 3, 7, 8
Eupithecia lanceata (Hübner, 1825) - 3
Eupithecia silenata Standfuss 1848 - 2 (observ.)
Minoa murinata (Scopoli, 1763) - 3, 5, Roudnička
Lobophora halterata (Hufnagel, 1767) - 1
Lomaspilis marginata (Linnaeus, 1758) - 1, 2, 5, 7
Pozn.: Druh z lokality "Na Plachtě" dosud neuváděn, autorem zde sbírán 1 ex. 18.V.1992.
Ligdia adustata (Denis et Schiffermüller, 1775) - 2
Semiothisa notata (Linnaeus, 1758) - 1, 4
Semiothisa liturata (Clerck, 1759) - 1, 6 (observ.)
Semiothisa clathrata (Linnaeus, 1758) - 1, 2, 3, 5, 6
Pozn.: Z lokality "Na Plachtě" dosud neuváděn, autorem však zde v období 1992-98 každoročně pravidelně pozorován.
Petrophora chlorosata (Scopoli, 1763) - 1, 3, 4
Pozn.: Lokální druh vázaný na kapradinu hasivku orličí (*Pteridium aquilinum*) (MIKÁT & MARŠÍK 1997).
Opisthograptis luteolata (Linnaeus, 1758) - 2
Cepphis advenaria (Hübner, 1790) - 3
Ennomos autumnarius (Werneburg, 1859) - 2, 6
Selenia dentaria (Fabricius, 1775) - 2
Odontopera bidentata (Clerck, 1759) - 1 (observ.)
Pozn.: Z lokality "Na Plachtě" dosud neuváděn, autorem pozorován 1 uhynulý ex. 26.V.1993.
Crocallis elinguaris (Linnaeus, 1758) - 1
Pozn.: Z lokality "Na Plachtě" dosud neuváděn, autorem sbírán 1 ex., ex larva, 26.V.1994.
Colotois pennaria (Linnaeus, 1761) - 2, 3
Apocheima hispidarium (Denis et Schiffermüller, 1775) - 2, 3
Apocheima pilosarium (Denis et Schiffermüller, 1775) - 2
Lycia hirtaria (Clerck, 1759) - 1, 2, 3
Biston betularius (Linnaeus, 1758) - Masarykovo nám. (observ.)
Agriopis leucophaearia (Denis et Schiffermüller, 1775) - 1, 3, 4
Agriopis aurantiaria (Hübner, 1799) - 3
Agriopis marginaria Fabricius, 1776) - 1, 2, 3, 4
Erannis defoliaria (Clerck, 1759) - 3
Hypomecis roboraria (Denis et Schiffermüller, 1775) - 1, 4
Ectropis crepuscularia (Denis et Schiffermüller, 1775) - 2, 3 (observ.)
Aethalura punctulata (Denis et Schiffermüller, 1775) - 1, 3, 4
Ematurga atomaria (Linnaeus, 1758) - 1, 2, 3, 5, 6 (observ.)
Bupalus piniarius (Linnaeus, 1758) - 1, 3, 4, 5
Cabera pusaria (Linnaeus (1758) - 3, 4, 6 (observ.)
Cabera exanthemata (Scopoli, 1763) - 2, 3
Campaea margaritata (Linnaeus, 1767) - 2 (observ.)
Siona lineata (Scopoli, 1763) - 3, 6

Notodontidae

Peridea anceps (Goeze, 1781) - 3
Drymonia ruficornis (Hufnagel, 1766) - 2
Pheosia gnoma (Fabricius, 1776) - 2
Pheosia tremula (Clerck, 1759) - 2

Pterostoma palpinum (Clerck, 1759) - 2
Ptilodon capucina (Linnaeus, 1758) - 1, 2
Gluphisia crenata (Esper, 1785) - 2
Clostera curtula (Linnaeus, 1758) - 1

Lymantriidae

Orgyia antiqua (Linnaeus, 1758) - 1, 2, 4
Calliteara pudibunda (Linnaeus, 1758) - 4, 6
Euproctis chrysorrhoea (Linnaeus, 1758) - 5
Euproctis similis (Fuessly, 1775) - 1
Pozn.: Druh z lokality "Na Plachtě" dosud neuváděn, autorem zde sbírány 3 housenky, všechny dopěstovány: 1 ex., ex larva, 26.V.1994 a 2 ex., ex larva, 16. V. 1998.
Leucoma salicis (Linnaeus, 1758) - 7 (observ.)
Lymantria monacha (Linnaeus, 1758) - 1 (observ.)
Lymantria dispar (Linnaeus, 1758) - 1

Arctiidae

Parasemia plantaginis (Linnaeus, 1758) - 1
Pozn.: Druh z lokality "Na Plachtě" dosud neuváděn, autorem zde sbírán 1 ex. 15.VI.1992.
Hyphoraia aulica (Linnaeus, 1758) - 5
Pozn.: Druh hodnocen v regionu jako velmi vzácný, výskyt v lokálních populacích na hranici pozorovatelnosti (MIKÁT & MARŠÍK, 1997). Autorem sledována v letech 1993-94 populace vyskytující se u rybníka Výskyt a zejména dále v lokalitě "U Mazury". Sbírány dokladové kusy: 2 ex. 27.V.1993, 1 ex. 24.V.1994. V dalších letech lokalita v příhodném sezónním aspektu nenavštívena.
Arctia caja (Linnaeus, 1758) - 1, 5
Spilosoma lubricipeda (Linnaeus, 1758) - 2 (observ.)
Spilosoma luteum (Hufnagel, 1766) - 2, Svobodné Dvory
Diaphora mendica (Clerck, 1759) - 3
Phragmatobia fuliginosa (Linnaeus, 1758) - 2 (observ.)

Noctuidae

Colobochoyla salicalis (Denis et Schiffermüller, 1775) - 1
Hypena crassalis (Fabricius, 1787) - 1, 3
Hypena rostralis (Linnaeus, 1758) - 2
Hypena proboscidalis (Linnaeus, 1758) - 1 (observ.)
Scoliopteryx libatrix (Linnaeus, 1758) - 2 (observ.)
Catocala sponsa (Linnaeus, 1767) - 3 (observ.)
Catocala fraxini (Linnaeus, 1758) - Lipky (observ.)
Minucia lunaris (Denis et Schiffermüller, 1775) - 1
Pozn.: Poměrně teplomilný druh vázaný na doubravy (MIKÁT & MARŠÍK, 1997), autorem sbírán 1 ex. 24.V.1995.
Tyta luctuosa (Denis et Schiffermüller, 1775) - 2 (observ.)
Callistege mi (Clerck, 1759) - 3 (observ.)
Euclidia glyphica (Linnaeus, 1758) - 3 (observ.)
Nola confusalis (Herrich-Schäffer, 1847) - 5
Nycteola revayana (Scopoli, 1772) - 4 (observ.)
Pseudoips prasinanus (Linnaeus, 1758) - 1
Colocasia coryli (Linnaeus, 1758) - 2
Moma alpium (Osbeck, 1778) - 2

Acronicta megacephala (Denis et Schiffermüller, 1775) - 1
Acronicta alni (Linnaeus, 1767) - 2
Acronicta psi (Linnaeus, 1758) - 2, 8, u Gymnázia JKT
Acronicta leporina (Linnaeus, 1758) - 1, 2
Protodeltote pygarga (Hufnagel, 1766) - 1 (observ.)
Deltote bankiana (Fabricius, 1775) - 1, 3, 5
Deltote deceptoria (Scopoli, 1763) - 3 (observ.)
Macdunnoughia confusa (Stephens, 1850) - 1
Autographa gamma (Linnaeus, 1758) - na sledovaných lokalitách všeobecně rozšířen a hojný (observ.)
Cucullia umbratica (Linnaeus, 1758) - 2 (observ.)
Paradrina clavipalpis (Scopoli, 1763) - 2, 7
Dypterygia scabriuscula (Linnaeus, 1758) - 2
Phlogophora meticulosa (Linnaeus, 1758) - 2 (observ.)
Actinotia polyodon (Clerck, 1759) - 2
Xanthia icteritia (Hufnagel, 1766) - 2 (observ.)
Xanthia ocellaris (Borkhausen, 1792) - 1, 2
Agrochola macilenta (Hübner, 1809) - 8 (observ.)
Eupsilia transversa (Hufnagel, 1766) - 1, 2 (observ.)
Conistra ligula (Esper, 1791) - 2, 7
Conistra rubiginosa ((Scopoli, 1763) - 2
Brachionycha sphinx (Hufnagel, 1766) - Kluky
Lithophane ornitopus (Hufnagel, 1766) - 2
Allophyes oxyacanthae (Linnaeus, 1758) - 3 (observ.)
Dichonia aprilina (Linnaeus, 1758) - 6
Oligia latruncula (Denis et Schiffermüller, 1775) - 2
Mesapamea secalis (Linnaeus, 1758) - 2 (observ.)
Nonagria typhae (Thunberg, 1784) - 8
Charanyca trigrammica (Hufnagel, 1766) - 2
Discestra trifolii (Hufnagel, 1766) - 2 (observ.)
Lacanobia oleracea (Linnaeus, 1758) - 2
Lacanobia thalassina (Hufnagel, 1766) - 2
Aetheria dysodea (Denis et Schiffermüller, 1775) - 2 (observ.)
Heliophobus reticulatus (Goeze, 1781) - 2
Melanchra persicariae (Linnaeus, 1761) - 2 (observ.)
Mythimna pallens (Linnaeus, 1758) - 1, 2 (observ.)
Mythimna l-album (Linnaeus, 1767) - 2, 8 (observ.)
Orthosia incerta (Hufnagel, 1766) - 2
Orthosia gothica (Linnaeus, 1758) - 2 (observ.)
Orthosia cruda (Denis et Schiffermüller, 1775) - 2, 3, 4, 8 (observ.)
Orthosia gracilis (Denis et Schiffermüller, 1775) - 2
Panolis flammea (Denis et Schiffermüller, 1775) - 3
Pachetra sagittigera (Hufnagel, 1766) - 2
Ochropleura plecta (Linnaeus, 1761) - 2 (observ.)
Noctua pronuba (Linnaeus, 1758) - 2 (observ.)
Rhyacia simulans (Linnaeus, 1758) - 2
Pozn.: Zajímavostí je vícenásobné pozorování tohoto druhu, vázaného na travní společenstva, v osvětleném podchodu na Moravském Předměstí, dokladový ex. zde sbírán 21.IX.1991.
Xestia c-nigrum (Linnaeus, 1758) - 2 (observ.)
Xestia xantographa (Denis et Schiffermüller, 1775) - 2 (observ.)
Agrotis exclamationis (Linnaeus, 1758) - 2, 6

ZÁVĚR

V letech 1991-98 zjistil autor na území města Hradce Králové celkem 235 druhů motýlů náležejících do 28 čeledí. Druhově nejpočetněji je ve výsledcích zastoupena čeleď Noctuidae (můrovití) - zjištěno 64 druhů.

Mezi faunisticky významné nálezy patří zejména *Hyphoraia aulica* (přástevník užankový), vzácný a lokální druh naší fauny. Autorem byl v populaci sledován větší počet jedinců, a to po dva roky po sobě, což dává předpoklad, že by populace mohla být trvalejšího charakteru.

Druhem s minimem recentních údajů je *Aricia agestis* (modrásek tmavohnědý).

Jako faunisticky významné lze hodnotit i nálezy druhu *Apatura iris* (batolec duhový) a zejména opakované nálezy druhu *Limenitis populi* (bělopásek topolový), jejichž výskyt v krajině se hodnotí jako znak její ekologické vyváženosti (KULFAN, 1989). Je proto velmi důležité zjištění autora, že druh *Limenitis populi* se nejen vyskytuje, ale i reprodukuje přímo ve městě Hradci Králové (nález housenky poblíž Věsportovního stadionu). Tento objev pouze podtrhuje význam městské zeleně jako refugia četných druhů živočichů (v tomto případě jde navíc o druh ohrožený a zákonem zvláště chráněný).

Jako významné lze považovat i nálezy dalších nehojných či lokálních druhů: *Phyllodesma tremulifolium* (bourovec zejkaný), *Papilio machaon* (otakárek fenyklový), *Petrophora chlorosata* (kropenatec hasivkový), *Peridea anceps* (hřbetozubec plachý), *Catocala fraxini* (stužkonoska modrá), *Minucia lunaris* (hnědopáska dubová), *Moma alpium* (šípověnka dubová) či *Actinotia polyodon* (osenice půvabná).

Celkově lze Hradec Králové a jeho blízké okolí z lepidopterologického hlediska zhodnotit jako poměrně pozoruhodnou lokalitu s řadou zajímavých druhů, z nichž mnohé se vyskytují i uprostřed města, kde jsou s největší pravděpodobností vázány na porosty městské zeleně, jejichž udržení a rozšiřování je vhodné věnovat patřičnou pozornost, neboť představují pro entomofaunu cenné refugium.

PODĚKOVÁNÍ

Je mojí milou povinností poděkovat zde všem, kteří mi v mé práci obětavě pomáhali, ať již přímo při sběru materiálu či při zpracování dat, popřípadě přispěli cennou radou. Jmenovitě děkuji pánům Mgr. Pavlu Hájkovi, Doc. RNDr. Josefu Loudovi, CSc. a Vladimíru Zemanovi, CSc.

UŽITÁ LITERATURA

KOCH, M., 1954: *Wir bestimmen Schmetterlinge*. 2. *Bären, Spinner, Schwärmer und Bohrer Deutschlands unter Ausschluss der Alpengebiete*. Neumann Verlag, Radebeul und Berlin, 148 pp.

KOCH, M., 1958: *Wir bestimmen Schmetterlinge*. 3. *Eulen Deutschlands (unter Ausschluss der Alpengebiete)*. Neumann Verlag, Radebeul und Berlin, 291 pp.

KOCH, M., 1961: *Wir bestimmen Schmetterlinge*. 4. *Spanner Deutschlands (unter Ausschluss der Alpengebiete)*. Neumann Verlag, Radebeul und Berlin, 263 pp.

- KOMÁREK, J., et TYKAČ, J., 1949: *Atlas motýlů*. Melantrich, Praha, 109 pp.
- KULFAN, J., 1989: Poznáme život našich dúhovcov a bielopásovca topoľového? *Živa*, 37: 265-266.
- NOVÁK, I., 1980: *Butterflies and moths*. Artia, Praha, 352 pp.
- NOVÁK, I., et al., 1992: Česká jména motýlů. Zprávy Československé společnosti entomologické při ČSAV, Praha. 54 pp.
- NOVÁK, I., LIŠKA, J., ELSNER, G., JAROŠ, J., PETRŮ, M., SPITZER, K., ŠPATENKA, K., VÁVRA, J., et WEIDENHOFFER, Z., 1997: Katalog motýlů (Lepidoptera) Čech. (Katalog der Falter (Lepidoptera) Böhmens. Catalogue of the Bohemian Lepidoptera.) *Klapalekiana*, 33, Suppl.: 1-159. (in Czech and German, English summary)
- MIKÁT, M., MARŠÍK, L., 1997: Příspěvek k poznání fauny motýlů navrhovaného chráněného území "Na Plachtě" v Hradci Králové. *Acta Musei Reginaehradecensis s. A.*, 25 (1997): 163-192.
- PRUNER, L., et MÍKA, P., 1996: Seznam obcí a jejich částí v České republice s čísly mapových polí pro síťové mapování fauny. (List of settlements in the Czech Republic with associated map fields codes for faunistic grid mapping system.) *Klapalekiana*, 32, Suppl.: 1-115 pp. (in Czech, English summary)
- SCHWARZ, R., 1948: *Motýli 1*. Vesmír, Praha, 14+42 pp.
- SCHWARZ, R., 1949: *Motýli 2*. Vesmír, Praha, 10+69 pp.
- SCHWARZ, R., 1953: *Motýli 3*. ČSAV, Praha, 7+156 pp.

Dále bylo využito údajů z cyklu botanických přednášek Doc. RNDr. Zuzany Wagnerové, realizovaných na Vysoké škole pedagogické v letech 1991-93.